

Memo

Onaangekondigd schoolbezoek (OSB)

Aanleiding

De inspectie heeft aangekondigd om in het najaar van 2025 een pilot uit te voeren met onaangekondigde schoolbezoeken. Stichting Onderwijs Primair zit in de pilot. Op basis van de ervaringen die de inspectie hiermee opdoet, stellen ze eind dit jaar de vormgeving van dit type bezoek vast en zullen ze dit gaan toevoegen aan hun toezichtinstrumentaria.

Scholen die in aanmerking komen zijn scholen die 8 jaar of langer niet bezocht zijn door de inspectie voor een verificatieonderzoek en/ of een (steekproef) kwaliteitsonderzoek. De overige bezoeken zoals een thema onderzoek tellen hierbij niet mee.

Status bezoek

De onaangekondigde bezoeken zijn bedoeld als stimulerende bezoeken. Er wordt geen (eind)oordeel gegeven en er wordt geen openbaar rapport opgesteld. Scholen krijgen wel een terugkoppeling over wat de inspecteur heeft waargenomen. Het bezoek betreft geen volledig kwaliteitsonderzoek. De bezoeken duren tot het begin van de middag.

Er zijn theoretisch vier uitkomsten mogelijk van het bezoek:

1. *Er zijn geen opvallendheden en/ of risico's waargenomen.*
De inspectie geeft de school na het bezoek een terugkoppeling van wat er is waargenomen in de school. Er is geen vervolg.
2. *Er worden geen opvallendheden of risico's gesignaleerd, maar mogelijk vraagt de inspectie nog om enkele documenten (op een later tijdstip) aan te leveren om te komen tot een besluit over een vervolg.*
Dit zullen naar verwachting geen grote vraagstukken zijn, maar meer een vraag ter verduidelijking. Het bezoek wordt dan afgesloten met de mededeling dat ze wat het vervolg is.
3. *De inspectie ziet naast goede dingen ook aandachtspunten/ risico's, die nader bekeken dienen te worden.*
De inspectie geeft in dit geval aan dat ze op een nader af te spreken tijdstip terugkomen voor een kwaliteitsonderzoek op school. Dit zal ook leiden tot een officieel eindoordeel.
4. *De inspectie ziet vrij snel aanleiding binnen de school om een groot onderzoek in te stellen.*
Het bestuur wordt hiervan op de hoogte gesteld en er wordt een kwaliteitsonderzoek gepland. Dit is dan een volledig onderzoek en leidt tot een officieel eindoordeel.

Werkwijze

De werkwijze bij een onaangekondigd bezoek is als volgt: de inspecteur belt om 8 uur 's ochtends naar de school, zal vragen naar de directeur of een MT-lid, en vervolgens meldt de inspecteur dat ze binnen een uur langskomen voor een bezoek. Mogelijk vragen ze om een planning klaar te leggen voor klassenbezoeken. Uiterlijk 9 uur verschijnt de inspecteur (mogelijk twee, dit is niet bekend) die eerst kennismakt met directie/MT en vervolgens een aantal lessen gaat bezoeken. Mogelijk praten ze ook met enkele leerlingen over de veiligheid op school en vragen ze naar hoe school de voortgang van leerlingen volgt. Het bezoek duurt

ongeveer een halve dag en is uiterlijk aan het begin van de middag afgerond.

De werkwijze is ook verwerkt in een themakaart onaangekondigd schoolbezoek, zie [kwaliteitsbib link](#).

Vorbereiding

Omdat onaangekondigde bezoeken kunnen zorgen voor onrust bij leerkrachten is het verstandig om de leerkrachten alvast te informeren en gerust te stellen. Leg aan het team uit dat de inspectie onaangekondigd op bezoek kan komen dit najaar, dat je hier geen problemen bij verwacht, maar dat je als tip wel alvast de kijkrichting van de inspectie met ze wil delen omdat dit helpend is.

Het Onverwacht Schoolbezoek richt zich met name op:

- **Krijgen de leerlingen goed les?**
(OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding in combinatie met OP3 Pedagogisch didactisch handelen)
- **Leren de leerlingen voldoende?**
(OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding en OR1 Resultaten)
- **Zijn de leerlingen veilig?**
(VS1 Veiligheid en VS2 Schoolklimaat)

Tips

- Vraag in het telefoongesprek uit wat de inspecteur van de school verwacht. Wat wil de inspecteur graag zien?
 - Vraag naar de duur van de lesbezoeken ivm het maken van de planning.
 - Maak vooraf al een concept planning die tot de middagpauze duurt. Dit biedt een kans om invloed te hebben op wanneer de inspecteur welke groepen gaat bezoeken.
- Denk bij het maken van een conceptplanning voor de lesbezoeken aan:
- a. Start het bezoek met een koffiemoment met het MT om de inspectie welkom te heten. Ze zullen niet uitgebreid met het MT in gesprek willen, maar zo kun je de planning met ze doornemen en eventuele aandachtspunten benoemen.
 - b. Maak de planning zo dat er ook pauzemomenten zijn voor de inspecteurs.
 - c. Het kan zijn dat de inspecteur telefonisch gemeld heeft waar ze het meest nieuwsgierig naar zijn, het kan zijn dat het om basisvaardigheden gaat. Maak je planning zo dat ze verschillende onderdelen van basisvaardigheden kunnen zien bij leerkrachten die hier ook goed in zijn.
 - d. Als je nog kans ziet om iets te ruilen (bijvoorbeeld een leerkracht eerder naar gym sturen als tactische zet) dan zou je dat kunnen overwegen.
 - e. Als er tijdens het telefoongesprek niet is gemeld hoelang de lesbezoeken duren plan dan minimaal een half uur voor elk lesbezoek.
- Maak tijdens het koffie/welkommoment met de inspecteur, duidelijk welke aandachtspunten er zijn bij het team. (teamfoto) Het is verstandig om hierbij aan de volgende zaken te denken:
 1. Een leerkracht die startend en/of onzeker is
 2. Een leerkracht die wel ervaren is, maar nu vreselijk zenuwachtig waardoor hij/zij misschien andere dingen doet dan normaal
 3. Een leerkracht waarmee je een traject afgesproken hebt om vaardigheden te versterken.

Door dit vooraf te benoemen geef je weer dat je als leidinggevende ziet en weet wat er speelt en dat je in control bent.

- Loop zelf of laat iemand van de school meelopen met de inspecteur tijdens de lesbezoeken. Je kunt dan indien nodig context geven aan wat er waar te nemen was. Ook voor de leerkrachten zelf is dit belangrijk. Een inspecteur komt voor het vangen van een schoolbeeld. Hij/zij zal geen uitspraken doen over het functioneren van een individu. Mochten leerkrachten graag willen weten hoe hun les is gegaan, kunnen ze bij degene die meegelopen is terecht.